O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI SAMARQAND DAVLAT UNIVERSITETI INSON RESURLARI VA MAHALLA TARAQQIYOTINI BOSHQARISH INSTITUTI

Ro‘yxatga olindi:
№ BD-60410900-TZB1505
2024 yil “10” 02

“TASDIQLAYMAN”
SamDU rektori:
_____ R.I.Xalmuradov
2024 yil “__” _____

“TA’MINOT ZANJIRINI BOSHQARISH” FAN DASTURI

Bilim sohasi:	400000 – Biznes, boshqaruv va huquq
Ta’lim sohasi:	410000 – Biznes va boshqaruv
Ta’lim yo‘nalishi:	60410900 – Biznesni boshqarish

Fan/modul kodi	O‘quv yili	Semestr	ECTS – Kreditlar
TZB1505	2026-2027	5	5
Fan/modul turi	**Ta’lim tili**		**Haftadagi dars soatlari**
Majburiy	O‘zbek		6

	Fan nomi	Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)	Mustaqil ta’lim (soat)	Umumiy (soat)
1.	Ta’minot	66	84	150

Fanning maqsadi (FM)	
FM1	**I. FANNING MAZMUNI** **Fanni o‘qitishdan maqsad** – talabalar ijodiy fikrlashning asosiy nazariyalari va modellarini tushunishlari, tafakkur uchun odatiy to‘siqlarni (ichki va tashqi), xususan ijodiy fikrlashni aniqlash, shaxslarda ijodiy va tanqidiy fikrlashni rivojlantirish, baholash va baholashga ta’sir qiluvchi omillarni tavsiflash, bakalavrlarda ijodiy fikrlash qobiliyatlarini rag‘batlantirish usullari va strategiyalarini qo‘llash, shu jumladan “aqliy hujum”, metaforik fikrlash va ijodiy muammolarni hal qilish bilan bog‘liq bir qator muammolarni o‘rganishdan iboratdir. **Fanning vazifasi** – talabalarga ijodiy va tanqidiy fikrlashni rivojlantirishni qo‘llab-quvvatlaydigan guruh faoliyati, amaliyoti va tashkiliy strategiyasini muhokama qilish, kelgusidagi muammolarni hal qilish va maqsadlarni tasavvur qilish kabi fikrlash dasturlarini, shuningdek fikrlash qobiliyatini rivojlantirish uchun mo‘ljallangan o‘quv dasturlarini o‘rganish, iqtidorli ta’lim va iqtidorni rivojlantirishda ijodiy tafakkurning o‘rni haqida fikr yuritishni o‘rgatishdan iborat.

Fan mazmuni	
II. Asosiy nazariy qism (ma’ruza mashg‘ulotlari) **II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:**	
Mashg‘ulotlar shakli: ma’ruza (M)	
M1	**“Ta’minot zanjirini boshqarish” fanining predmeti va mazmuni.** “Ta’minot zanjirini boshqarish” tushunchasining iqtisodiy mohiyati. Fanning maqsad va vazifalari. Fanning predmeti va mazmuni. Fanning boshqa fanlar bilan o‘zaro aloqadorligi. Ta’minot zanjirini boshqarish ob’ekti va sub’ekti.
M2	**Xo‘jalik aloqalari tizimida ta’minot zanjirini boshqarish.** Ta’minot zanjirini boshqarishning xo‘jalik aloqalari, ularning xususiyati va tuzilishi. Ta’minot zanjirini xo‘jalik aloqalarining obyekti va subyektlarini boshqarish. Ta’minot zanjirini boshqarish xo‘jalik aloqalarini modellashtirish usullari. Xo‘jalik aloqalarini guruxlanishi.
M3	**Ta’minot zanjiri menejmenti.** Ta’minot zanjirini mohiyati va tamoyillari. Logistik missiya. Strategik, taktik va operativ maqsadlar. Korxonaning boshqaruv tizimida ta’minot logistikasi menedjmenti o‘rni. Ta’minot logistikasini boshqaruv jarayoni.
M4	**“Ta’minot-ishlab chiqarish” funksional siklini moddiy resurslarga bo‘lgan ehtiyojini rejalashtirish va prognozlash.** “Ta’minot–ishlab chiqarish” funksional sikli tushunchisi mohiyati. Birlamchi, ikkilamchi va uchlamchi ehtiyoj. Moddiy resurslarga bo‘lgan ehtiyojni rejalashtirishning o‘ziga xos xususiyatlari. Norma tushunchasi va moddiy resurs xarajatlarini normaga solish usullari.
M5	**Ta’minotning logistik siklini rejalashtirish va operativ boshqarish.** Integral logistik zanjirda ta’minot logistikasining funksional siklni tutgan o‘rni. Ta’minot logistikasi siklini tashkil etuvchilari. Yetkazib beruvchini tanlashda qaror qabul qilishning asosiy jihatlari. Strategik rejalashtirish.
M6	**Ta’minot logistikasida zahiralarni boshqarish.** “Ta’minot-ishlab chiqarish” funksional siklidagi moddiy zahiralar: ularning mohiyati, vazifalari va funksiyalari. Zahira turlari. Ishlab chiqarish zahiralari. Transport zahiralari. Ombor zahiralari. Sug‘urta zahiralari. Logistik tahlil usullari va zahiralarni modellashtirish. Zahira turlari. ABC va XYZ – tahlil. DRP va EOQ tizimlari. Zahiralarni boshqarish. “P - model” “Q - model”.
M7	**Ta’minot zanjirini boshqarishning transaksion operatsiyalar.** Ta’minot zanjirini boshqarishning transaksion operatsiyalar tushunchasi. Transaksion operatsiya turlari. Transaksion bitim. Boshqaruv transaksiyalari. Ratsionallashtirish transaksiyalari. Tijorat bitimi. Tijorat riski. Ta’minot logistikasida transaksion xarajatlar va ularni optimallashtirish.
M8	**Ta’minot zanjirini boshqarishda risklar.** Ta’minot zanjirini boshqarishda risklarning iqtisodiy mohiyati, funksiyalari va turlari. Iqtisodiy oqimlarni boshqarish tizimida risklar. “Ta’minot –ishlab chiqarish” siklidagi risklar.
M9	**Ta’minot zanjirini boshqaruv strategiyalari va innovatsiyalar.** Ta’minot zanjirini boshqaruvida strategiya tushunchasi. Logistik strategiyani ishlab chiqish bosqichlari. Ta’minot logistikasida strategik rejalashtirish.
M10	**Ta’minot zanjiri boshqaruvining samaradorligi tahlili.** Ta’minotda zanjiri boshqaruvining faoliyatni samaradorligini baholash. Iqtisodiy samaradorlik tushunchasi. Korxonaning ta’minot faoliyati.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar: Amaliy mashg'ulotlar (A) uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi.	
A1	"Ta'minot zanjirini boshqarish" fanining predmeti va mazmuni
A2	Xo'jalik aloqalari tizimida ta'minot zanjirini boshqarish
A3	Ta'minot zanjiri menejmenti
A4	"Ta'minot-ishlab chiqarish" funksional siklini moddiy resurslarga bo'lgan ehtiyojini rejalashtirish va prognozlash
A5	Ta'minotning logistik siklini rejalashtirish va operativ boshqarish
A6	Ta'minot logistikasida zahiralarni boshqarish
A7	Ta'minot zanjirini boshqarishning transaksion operatsiyalar
A8	Ta'minot zanjirini boshqarishda risklar
A9	Ta'minot zanjirini boshqaruv strategiyalari va innovatsiyalar
A10	Ta'minot zanjiri boshqaruvining samaradorligi tahlili

IV. **Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar**

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular

"Ta'minot zanjirini boshqarish" fani bo'yicha mustaqil ta'lim va ishlarning kalendar tematik rejasi

№	Mustaqil ta'lim mavzulari
1.	Ta'minot zanjirini boshqarishning xo'jalik aloqalari, ularning xususiyati
2.	Ta'minot zanjirini boshqarish xo'jalik aloqalarini modellashtirish usullari
3.	Ta'minot zanjirini mohiyati va tamoyillari
4.	Ta'minot logistikasini boshqaruv jarayoni
5.	"Ta'minot–ishlab chiqarish" funksional sikli tushunchisi mohiyati
6.	Norma tushunchasi va moddiy resurs xarajatlarini normaga solish usullari
7.	Yetkazib beruvchini tanlashda qaror qabul qilishning asosiy jihatlari
8.	Integral logistik zanjirda ta'minot logistikasining funksional siklni tutgan o'rni
9.	"Ta'minot-ishlab chiqarish" funksional siklidagi moddiy zahiralar: ularning mohiyati, vazifalari va funksiyalari
10.	Logistik tahlil usullari va zahiralarni modellashtirish
11.	Zahiralarni boshqarish
12.	Ta'minot zanjirini boshqarishning transaksion operatsiyalar tushunchasi
13.	Transaksion bitim
14.	Tijorat riski
15.	Ta'minot logistikasida transaksion xarajatlar va ularni optimallashtirish
16.	Ta'minot zanjirini boshqarishda risklarning iqtisodiy mohiyati, funksiyalari va turlari
17.	"Ta'minot –ishlab chiqarish" siklidagi risklar
18.	Ta'minot zanjirini boshqaruvida strategiya tushunchasi
19.	Ta'minot logistikasida strategik rejalashtirish
20.	Ta'minotda zanjiri boshqaruvining faoliyatni samaradorligini baholash

"Ta'minot zanjirini boshqarish" fani bo'yicha mustaqil ta'lim mavzulari uning mazmunini yoritish maqsadida tanlangan va talabada shu haqida bilim ko'nikmasini shakllantirish nazarda tutilgan. Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan loyiha ishi, esse, tezis yoki ilmiy maqola yozish, referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi. Mazkur vazifalarni yaxshiroq tasavvur qilish va amalga oshirishda ushbu fan ham ma'lum hissa qo'shadi, deb o'ylaymiz. Shundan kelib chiqqan holda fan vazifasi aniqlangan: oliy ta'lim standartlari va o'quv dasturlari talablariga muvofiq talabalar, o'quvchilarda tadbirkorlikning mohiyati, ahamiyati va roli, belgilari va tamoyillari, ijtimoiy, huquqiy, tashkiliy, moddiy, moliyaviy, insoniy, boshqarish, marketing, tahliliy asoslari to'g'risida bilimlar tizimini shakllantirish; O'zbekistonda tadbirkorlikni rivojlantirish va qo'llab-quvvatlash siyosati, amaliyoti, muammolari va istiqbollari to'g'risida tasavvur hosil qilish; tadbirkorlik faoliyatini tashkil etish va amalga oshirish ko'nikmalarini shakllantirishdir. Shu mazmunda MT da nazarda tutilgan mavzular haqida talabalar ish olib borishadi. Barcha keltirilgan mavzularni har biri to'g'risida talabalar qay tarzda o'zlashtirish, bilim ko'nikmasiga ega bo'lish mexanizmi fanning sillabusida ochib beriladi.

3. **V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)**

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- ijodiy fikrlashning asosiy nazariyalari va modellarini tushuntirish;
- tafakkur uchun odatiy to'siqlarni (ichki va tashqi), xususan ijodiy fikrlashni aniqlash;
- shaxslarda ijodiy va tanqidiy fikrlashni rivojlantirish, baholash va baholashga ta'sir qiluvchi omillarni tavsiflash;
- ijodiy fikrlash qobiliyatlarini rag'batlantirish usullari va strategiyalarini qo'llash, shu jumladan "aqliy hujum", metaforik fikrlash va ijodiy muammolarni hal qilish bilan ***bog'liq ko'nikmalarga ega bo'lish;***
- ijodiy va tanqidiy fikrlashni rivojlantirishni qo'llab-quvvatlaydigan guruh faoliyati, amaliyoti va tashkiliy strategiyasini muhokama qilish;
- kelgusidagi muammolarni hal qilish va maqsadlarni tasavvur qilish kabi fikrlash dasturlarini, shuningdek fikrlash qobiliyatini rivojlantirish uchun mo'ljallangan o'quv dasturlarini o'rganish;
- iqtidorli ta'lim va iqtidorni rivojlantirishda ijodiy tafakkurning o'rni haqida fikr yuritish ***to'g'risida tasavvurga ega bo'lish;***
- ta'minot logistikasining ob'ekti va sub'ektini ko'rib tahlil qilish, ta'minot logistikasi tizimidagi iqtisodiy oqimlarning turlarini taxlil qilish;
- ta'minot logistikasida menedjmentning mohiyati va tamoyillarini o'rganish, ta'minot logistikasida zahiralarni boshqarish zaruriyatini

	o'rganish, ta'minot logistikasida transaksion operatsiyalar mohiyatini ochib berish; • ta'minot logistikasida risklarni boshqarishni o'rganish, ta'minot logistikasida boshqaruv strategiyalari va innovatsiyalarni o'rganish, ta'minot logistikasining samaradorligini tahlil qilish ***bilimlarga ega bo'lish;*** • bozor ta'minot jarayonini boshqarish infratuzilmasini rivojlantirish yo'llarini,bozorda firma ta'minot jarayonini boshqarish strategiyasinii ishlab chiqish usullari; • ta'minot jarayonini boshqarishda qulay tashqi muhit afzalliklarini, ta'minot jarayonini boshqarish va biznes sohasidagi me'yoriy hujjatlarni maqsadga molik, o'rnatilgan tartibda foydalanish tartib-qoidalarini ***bilish va qo'llash.***
4.	**VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:** • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • aqliy hujum metodi; • insert texnikasi; • muammoli masala va vaziyatlar metodi; • klaster; • konseptual jadval; • venn diagrammasi; • baliq skeleti chizmasi; • nilufar guli chizmasi.
5.	**VII. Kreditni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'liq o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy nazorat shakllari, hamda mustaqil ta'limda berilgan vazifa topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat ishini topshirish

6. ASOSIY ADABIYOTLAR:

1. D.M. Umarova, M.A. Bo'ronova. Logistika. O'quv qo'llanma / O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vaziriigi — T.: Cho'lpon nomidagi NMJU, 2016, — 252 bet.
2. Qosimova M.S. Logistika. O'quv qo'llanma / TDIU. –T.: "Iqtisodiyot", 2012.
3. Logistika/ Q.A. Dadaboyev; Mas'ul muharrir: i.f.d., prof. D.M. Muxitdinov; O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi, Toshkent Davlat iqtisodiyot universiteti. T.: Iqtisod-moliya, 2007.
4. J.R.Qulmuhammedov va boshqalar. Logistika asoslari. -T.: «Fan va texnologiya», 2015, 160 bet.

QO'SHIMCHA ADABIYOTLAR:

1. Xo'jaev F.E., Po'latxo'jaeva D.M., Aytieva S.A. "Xalqaro logistika". O'quv qo'llanma. T.: TDIU "Iqtisodchi" nashriyoti 2019 y. (Ushbu kitob universitet ARMda PDF variantda mavjud).

AXBOROT MANBALARI:

1. https://president.uz/uz – O'zbekiston Respublikasi Prezidentining rasmiy veb-sayti
2. https://gov.uz/en/miit – O'zbekiston Respublikasi Investitsiyalar, sanoat va savdo vazirligining rasmiy veb-sayti
3. www.stat.uz – O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika agentligining rasmiy-veb-sayti.
4. https://soliq.uz/ – O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Soliq qo'mitasining rasmiy veb-sayti
5. https://www.lex.uz/uz/ – O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligining qonunchilik hujjatlari elektron bazasi.

7.	Fan dasturi Sh.Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Kengashining 2024 yil "21" 08 dagidagi 1 -son bayonnomasi bilan ma'qullangan.
8.	**Fan/modul uchun mas'ullar:** **S.Q.Qurbonov** – Sharof Rashidov nomidagi SamDU "Inson resurslarini boshqarish" kafedrasi o'qituvchisi, i.f.f.d.
9.	**Taqrizchilar:** B.Boboqulov – SamDU "Tarmoqlar iqtisodiyoti" kafedrasi dotsenti, i.f.n. Sultonov Sh. – SamISI "Tarmoqlar iqtisodiyoti" kafedrasi mudiri, i.f.n., dotsent.

Universitetning 2024-yil 16- avgustdagi 301-ij buyrug'i asosida
Fan dasturlari va mustaqil ta'lim topshiriqlarini ishlab chiqishga ma'sul ishchi guruhi:

Rais - Arabov N.U.

Kafedra mudiri: **N.U.Arabov**

Institut direktori: **Sh.D.Djurakulov**

Sh. Rashidov nomidagi SamDU O'quv ishlari bo'yicha 1-prorektor: **A. S. Soleyev**

SamDU "Inson resurslarini boshqarish" kafedrasi dotsenti S.Q.Qurbonovning "Ta'minot zanjirini boshqarish" fanidan tayyorlangan dasturiga

TAQRIZ

"Ta'minot zanjirini boshqarish" deb nomlan fan dasturi bakalavriat ta'lim yo'nalishida o'tiladi. Innovatsion rivojlanish sharoitida mamlakatmizda va xorijda ta'minot zanjirini boshqarishni rivojlanishining zamonaviy tendensiyalarini muhim bo'g'inlaridan biri ekanligi, korxonada ta'minot jarayonini boshqarish tizimni tashkil qilish shakllarini,ta'minot jarayonini boshqarishning asosiy tamoyillarini,zamonaviy tovar ishlab chiqish va bozorga chiqarish usullarini, bozor ta'minot jarayonini boshqarish infratuzilmasini rivojlantirish yo'llarini,bozorda firma ta'minot jarayonini boshqarish strategiyasinii shlab chiqish usullarini,ta'minot jarayonini boshqarishda qulay tashqi muhit afzalliklarini, ta'minot zanjirini boshqarish va biznes sohasidagi me'yoriy hujjatlarni maqsadga molik, o'rnatilgan tartibda foydalanish tartib-qoidalari tushuntiriladi.

Fan dsaturida ta'minot logistikasining vujudga kelishining mazmun-mohiyatini ochib berish,ta'minot logistikasining maqsadi, vazifalari va funksiyalarini ko'rib chiqish, ta'minot logistikasining obyekti va subyektini ko'rib tahlil qilish, ta'minot logistikasi tizimidagi iqtisodiy oqimlarning turlarini tahlil qilish, ta'minot logistikasida menejmentning mohiyati va tamoyillarini o'rganish, ta'minot logistikasida zahiralarni boshqarish zaruriyatini o'rganish, ta'minot logistikasida transaksion operatsiyalar mohiyatini ochib berish, ta'minot logistikasida risklarni boshqarishni o'rganish, ta'minot logistikasida boshqaruv strategiyalari va innovatsiyalarni o'rganish, ta'minot logistikasining samaradorligini tahlil qilish jihatlarini ochib beradigan mavzularni qamrab olgan.

Shularni inobatga olib, "Ta'minot zanjirini boshqarish" fani yuzasidan tayyorlangan fan majmuasi talabalarga yuqori darajada bilim olishiga ko'makchi bo'ladi deb hisoblayman.

Taqrizchi:
Samarqand iqtisodiyot va servis instituti
"Tarmoqlar iqtisodiyoti" kafedrasi mudiri,
i.f.n., dotsent Sh.Sultonov

KADRLAR BO'LIMI
IMZONI TASDIQLAYMAN
SamISI
KADRLAR BO'LIMI BOSHLIG'I

SamDU "Inson resurslarini boshqarish" kafedrasi dotsenti S.Q.Qurbonovning "Ta'minot zanjirini boshqarish" fanidan tayyorlangan dasturiga

TAQRIZ

Fan dasturida ta'minot logistikasining vujudga kelish tarixi va uning mazmun-mohiyatini ochib berilgan,ta'minot logistikasining maqsadi, vazifalari va funksiyalarini ko'rib chiqish, ta'minot logistikasining obyekti va subyektini ko'rib tahlil qilish, ta'minot logistikasi tizimidagi iqtisodiy oqimlarning turlarini tahlil qilish, ta'minot logistikasida menejmentning mohiyati va tamoyillarini o'rganish, ta'minot logistikasida zahiralarni boshqarish zaruriyatini o'rganish, ta'minot logistikasida transaksion operatsiyalar mohiyatini ochib berish, ta'minot logistikasida risklarni boshqarishni o'rganish, ta'minot logistikasida boshqaruv strategiyalari va innovatsiyalarni o'rganish, ta'minot logistikasining samaradorligini tahlil qilishga e'tibor qaratilgan.

Fanni o'qitishdan maqsad – talabalar ijodiy fikrlashning asosiy nazariyalari va modellarini tushunishlari, tafakkur uchun odatiy to'siqlarni (ichki va tashqi), xususan ijodiy fikrlashni aniqlash, shaxslarda ijodiy va tanqidiy fikrlashni rivojlantirish, baholash va baholashga ta'sir qiluvchi omillarni tavsiflash, bakalavrlarda ijodiy fikrlash qobiliyatlarini rag'batlantirish usullari va strategiyalarini qo'llash, shu jumladan "aqliy hujum", metaforik fikrlash va ijodiy muammolarni hal qilish bilan bog'liq bir qator muammolarni o'rganishdan iboratdir. Fanning vazifasi – talabalarga ijodiy va tanqidiy fikrlashni rivojlantirishni qo'llab-quvvatlaydigan guruh faoliyati, amaliyoti va tashkiliy strategiyasini muhokama qilish, kelgusidagi muammolarni hal qilish va maqsadlarni tasavvur qilish kabi fikrlash dasturlarini, shuningdek fikrlash qobiliyatini rivojlantirish uchun mo'ljallangan o'quv dasturlarini o'rganish, iqtidorli ta'lim va iqtidorni rivojlantirishda ijodiy tafakkurning o'rni haqida fikr yuritishni o'rgatishdan iborat.

Shularni inobatga olib, "Ta'minot zanjirini boshqarish" fani yuzasidan tayyorlangan fan dasturi talabalarga yuqori darajada bilim olishiga ko'makchi bo'ladi deb hisoblayman.

Samarqand davlat universiteti "Tarmoqlar iqtisodiyoti" kafedrasi dotsenti i.f.n. B.M.Boboqulov

RESURSLARINI BOSHQARISH FAKULTETI